

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ»

Компонента освітньої програми – *обов'язкова* (4 кредити)

Освітньо-професійна програма	«Економіка: економічна кібернетика»
Спеціальність	051 Економіка»
Галузь знань	07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Христан Назарій Михайлович – кандидат історичних наук, асистент кафедри історії України https://hist-new.chnu.edu.ua/kafedry/kafedra-istorii-ukrainy/vykladachi-kafedry/khrystan-nazarii-mykhailovych
Контактний тел.	+380954364044
E-mail:	n.khrystan@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2497
Консультації	середа з 15.00 до 16.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сьогоднішні дискусії навколо минулого України висувають на перший план системне і масштабне переосмислення українського минулого. зосереджує увагу здобувача на особливостях проявів минулого в культурному просторі України. У своїй основі сприятиме отриманню майбутніми фахівцями системи історичних знань, умінь і навичок, здатність до творчого мислення, судження, усвідомлення загальнолюдських цінностей у світлі історичних подій. Навчить здобувача рухатись у просторі ідей, фактів, відрізнити міф, кліше від історичного факту, віднайти істину. Допоможе виробити цілісний погляд на світ і сприятиме формуванню свідомого громадянського суспільства в умовах розбудови незалежної України використовуючи абсолютну кореляцію державної політики пам'яті та шкільної історичної дидактики та їх ретрансляцію на українське суспільство у контексті формування загальнодержавної візії бачення минулого.

Мета та завдання навчальної дисципліни полягають у систематизації знань здобувачів з історії та культури України, аналіз історико-культурологічних фактів, надбань, умінь робити висновки, які допоможуть орієнтуватися в сучасному житті країни; закласти основи політичної культури здобувачів; допомогти здобувачам засвоїти прийоми роботи з науковою літературою суспільно-політичного та культурологічного спрямування; розгляд проблем розвитку української культури від первісного ладу до наших днів, зосередження основної уваги на найвидатніших досягненнях культури на кожному її етапі розвитку, розгляд взаємозв'язків української культури зі світовою, етапних

досягнень українського народу в галузі культури упродовж тривалої боротьби за національну незалежність і власну державність.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ПОЛІТИКО-КУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНСЬКОГО МИНУЛОГО В ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА РАННЬОГО НОВОГО ЧАСУ (IX – КІНЕЦЬ XVIII СТ.)	
Тема 1	Середньовічна Русь у культурному просторі українського минулого
Тема 2	Regnum Ruthenorum – феномен української державності
Тема 3	На перехресті нових світів: Русь-Україна у складі ВКЛ та Королівства Польського (середина XIV – XVI ст.)
Тема 4	Генеза українського козацтва. Еволюція Війська Запорозького у XVI – перша половина XVII ст.
Тема 5	Епоха Хмельниччини. Козацька революція середини XVII ст. і відродження державності
Тема 6	Феномен Руїни в українській історії. Культурний вимір «козацької епохи»
Тема 7	«Мазепинська доба» та згасання козацьких автономій у кінці XVII – другій половині XVIII ст.
МОДУЛЬ 2. ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У БОРОТЬБИ ЗА ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ	
Тема 1	«Два світи»: українські землі у складі Російської та Австрійської імперій у XIX ст.
Тема 2	«Із селян у націю»: формування модерної української ідентичності та культурний вимір українського відродження у XIX ст.
Тема 3	«Україна в огні і революції»: Відродження державності українського народу у першій чверті XX ст.
Тема 4	Радянська Україна у міжвоєнний період: від національного ренесансу до московського терору
Тема 5	«Між двома проваллями»: Україна у Другій світовій війні
Тема 6	Український вимір у десятиліття контрольованого лібералізму й наростання системної кризи Радянського Союзу
Тема 7	Україна від «перебудови» до незалежності
Тема 8	Російсько-український антагонізм: історична тяглість і сучасність

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проектна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних психолого-педагогічних та пошукових завдань (Case study).

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе, захист навчального проекту, доповіді, колоквіум.

Підсумковий контроль – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf> .

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко О. Історія України. 8-ме видання, перероблене, доповнене. Київ: Академія, 2021.
2. Вербицька П. В., Хома І. Я. Історія української культури: європейський контекст: навч. посібник. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015.
3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX-XX століття. К.: Генеза, 2019.
4. Мицик Ю., Бажан О., Власов В. Історія України. 3-є вид. доповнене і перероблене. Київ, 2022.
5. Плохій С. Брама Європи: Історія України від скіфських воєн до незалежності. Посібник. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2022.
6. Плохій С. Російсько-українська війна: повернення історії. Харків: КСД, 2023.
7. Попович М. В. Нарис історії культури України / 2-ге вид., допов. Київ: АртЕк, 2017.
8. Снайдер Т. Чорна земля. Голокост як історія і застереження. К.: Медуза, 2017.
9. Щербак Ю. Вбити імперію зла: Росія – вічний ворог України. К.: Дух і літера, 2023.
10. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. К.: Генеза, 2005.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Вечірко Роман. Феномен української культури // Вітчизна. 2006. №11-12. URL: http://vitchyzna.ukrlife.org/11_12_06vech.htm
2. Висоцький О. Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. 130 с. URL: <http://www.nbu.gov.ua/books/2009/09vojiuk.pdf>
3. Денисов Я.Я., Макарчук О.Г. Українська та зарубіжна культура: Навчально-методичний посібник. Львів: Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2004. URL: <http://nkckhust.dyndns.org/elibrary/library/books/40436/maket.pdf>
4. Журнал «Народна творчість та етнографія» URL: <http://etno.kyiv.ua.net/vyd/nartv/2004/journ2004.html>
  0. Історія України VIII – XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації URL: www.izbornyk.org.ua
  0. «Ізборник» – Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. URL: www.litopys.org.ua.
  0. Історія української культури у п'яти томах. т 2 (Українська культура XIII – першої половини XVII століть). К.: Наукова думка, 2001. URL: <http://izbornyk.org.ua/istkult2/ikult2.htm>
  0. Карцев А.С. Формування української особистості: духовно-ментальні фактори в контексті сучасності. URL: http://www.iai.donetsk.ua/_u/iai/dtp/CONF/1
  0. Незалежний інформаційно-освітній ресурс студентів Києво-Могилянської академії. URL: <http://www.haidamaka.org.ua>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Актуальні питання історії та культури України» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

https://emm.cv.ua/wp-content/uploads/2024/10/RP_APIKU_EK_2024_2025.pdf